

Opplæring hjemme under koronasituasjonen

Elever som får opplæring hjemme, skal ha et opplæringstilbud som ivaretar både faglig og sosial læring og utvikling. Her finner du krav til opplæring og råd til hvordan skolene kan gjennomføre opplæringen hjemme.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 25.05.2021

Planlegging og gjennomføring av undervisning

Det finnes ikke et enkelt svar på hva som er et godt nok opplæringstilbud når elevene får opplæring hjemme. Det er viktig å finne aktiviteter og oppgaver som egner seg for elevene å jobbe med hjemmefra, og variere arbeidsmåtene for å opprettholde elevens motivasjon og lærelyst.

Mange elever er ikke aktive nok på hjemmeskole. Barn og ungdom bør være i variert fysisk aktivitet i minimum 60 minutter hver dag. Lange dager alene foran skjerm kan være en stor belastning for elevene. Fysisk aktivitet fremmer trivsel, og fysisk og psykisk helse. [Les mer og få tips om fysisk aktivitet i opplæringen.](#)

Prinsipper for god læring og vurdering gjelder også i denne situasjonen, selv om lærerne må finne litt andre løsninger.

Krav til opplæringen

Skoleeier skal organisere opplæringen slik den er hensiktsmessig og forsvarlig ut ifra:

- antall lærere skolen har tilgjengelig
- antallet elever
- elevenes alder og forutsetninger
- tilgangen på læremidler, digitale ressurser og annet utstyr
- elevenes hjemmeforhold.

Lærerne skal lage et faglig opplegg for elevene, følge opp og hjelpe elevene og gi tilbakemelding på arbeidet som blir gjort. På noen skoler har man digitale løsninger som legger til rette for at skolen kan kommunisere direkte med elevene, i klasser, grupper, eller enkeltvis. På andre skoler må opplæringen i større foregå ved at elevene har ulike aktiviteter og oppgaver hjemme. Det er viktig at elevene får støtte og veiledning underveis, og skolene må finne gode måter for å følge opp elevene og ha dialog med dem om skolearbeidet.

Arbeidsmåte

Skolen skal legge opp til at skoledagen har en rimelig lengde og intensitet, og inneholder varierte arbeidsmåter. Elevene skal jobbe både muntlig, skriftlig og praktisk med fagene. Praktiske aktiviteter, utforskende og skapende arbeidsmåter kan fremme elevenes læring og lærelyst.

Lærerne skal som før vurdere om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. De må derfor være spesielt oppmerksomme på elever som av ulike grunner strever med skolearbeidet.

Se også kompetansepakken Digital opplæring - på skolen og hjemme

Støtte til elevene

Når elevene sitter mye alene hjemme og jobber, er det ekstra viktig med støtte fra læreren og skolen. De elevene som mestrer det å jobbe selvstendig, trenger også å bli sett og få noen råd til videre arbeid. Lærere må ha spesiell oppmerksomhet mot elever som strever med skolearbeidet. Disse vil kanskje ha vanskeligst for å ta igjen skolearbeid når de er tilbake på skolen, og kan ha behov for ekstra støtte i hjemmesituasjonen.

Når elevene er hjemme er utfordringen å planlegge aktiviteter og oppgaver som kan passe for alle. Det kan være en idé å lage opplegg der elevene får mulighet til å velge selv, og slik medvirke i egen opplæring. Oppgaver alene erstatter ikke undervisningen og dialogen mellom lærer og elever.

Læringen kan følges opp på mange måter, for eksempel ved bruk av læringslogg

Hvordan vurdere elevenes arbeid hjemme?

Underveisvurdering

Prøv å finne enkle måter å gjennomføre underveisvurdering på når elevene er hjemme. Underveisvurdering handler blant annet om å få finne ut hva elevene mestrer og hva de strever med. Det handler også om at elevene får tilbakemeldinger og råd som de kan bruke i det videre skolearbeidet. Hvis innleveringer eller prøver blir for dominerende i undervisningen, kan elevene få en følelse av at de hele tiden blir målt på det de gjør. Pass derfor på å legge til rette for aktiviteter der elevene kan få prøve og feile, der de opplever mestring og der de får ro til å jobbe med noe over tid.

Opplærings situasjonen hjemme kan også være en fin anledning til at elevene øver på å vurdere eget arbeid eller reflektere over egen læring.

[Les mer om underveisvurdering her](#)

Standpunkt vurdering

Det er viktig at lærere å få oversikt over elevenes kompetanse i perioden elevene får opplæring hjemmefra. Her er noen tips:

- Variasjon i arbeidsmåter er positivt både for elevenes læring og for at elevene kan få vist hva de kan i faget.
- Tenk over om læringsaktiviteter og oppgaver gir elevene mulighet til å utvikle og vise kompetansen sin på ulike måter. Det kan for eksempel skje gjennom fagsamtaler, skriftlige eller muntlige oppgaver, diskusjoner eller fremføringer, produkter elevene har laget, læringslogger osv.
- Del og bruk ideer om hva som kan være gode arbeidsmåter hjemmefra i det enkelte faget. Hvis skolen har tilgang til videokommunikasjon eller annet digital kommunikasjon, vil det kunne brukes i mange fag.

Det er viktig at elevene møter opp og deltar aktivt i opplæringen, både for elevenes læring og for å gi vurderingsgrunnlag til standpunkt. Spør gjerne også elevene. For noen elever vil det være mer krevende å delta og følge opp skolearbeidet hjemmefra. Vær spesielt oppmerksom på elever som av ulike grunner ikke deltar aktivt i opplæringen og hva som kan være gode tiltak for å motivere og følge opp disse elevene.

Opplæring for elever på yrkesfag

I de praktiske fagene på yrkesfag, kan det være ekstra utfordrende å gi opplæring hjemme. Dette gjelder fagene på yrkesfaglige utdanningsprogram, i de yrkesfaglige programfagene og yrkesfaglig fordypning.

Hvordan kan dere jobbe med yrkesfag i denne perioden?

- Lage oppgaver til elevene der de må dokumentere hva de gjør. Dokumentasjonen kan gjøres på mange måter, både hjelp av video, tekst, lyd.
- Jobbe med kompetansemål som ikke krever praksis i verksted.
- Utsette den praktiske opplæring til senere.
- Samarbeid med lærerne på fellesfag om tverrfaglige opplegg.
- Det finnes flere grupper i sosiale medier der yrkesfaglærere deler erfaringer, oppgaver og tips til ressurser.

Skolemiljø og samarbeid med hjemmet

Noen elever kan føle seg ensomme når opplæringen foregår hjemme. Fellesskap er et grunnleggende behov, og viktig for barn og unges utvikling, læring og trivsel.

Hvordan bidra til digitale fellesskap

For de elevene som fremdeles får opplæring digitalt hjemme, kan det styrke opplevelsen av fellesskapet med å være med i et videomøte med hele klassen. Læreren kan også lage små filmer som de kan dele med elevene. Det er positivt at lærer deltar i diskusjoner og svarer på spørsmål online. Ring gjerne enkeltelever som kan ha det spesielt vanskelig.

La elevene samarbeide gjennom å ringe hverandre eller chatte i grupper. For eldre elever er det også aktuelt med mer avanserte digitale gruppearbeid. Forsøk å møtes regelmessig i større eller mindre grupper på tilgjengelige plattformer. Det er viktig at det er lærerne som setter sammen grupper, og passer på at alle elevene er med i en gruppe.

Når opplæringen foregår digitalt, kan elevene øve på samarbeid på andre måter. Eksempler på samarbeidsferdigheter elevene kan øve på er å:

- reagere vennlig overfor hverandre, hilse og se hverandre inn i øynene om det er

mulig

- gi alle i gruppa mulighet til å delta aktivt
- våge å komme med innspill
- la alle snakke ferdig
- dele materiale med hverandre
- gi hverandre positive tilbakemeldinger
- akseptere at de kan være uenige, og finne løsninger på eventuelle konflikter
- motivere medelever i gruppa til videre arbeid

Gjør elever og foreldre bevisste på hvor viktig det er å inkludere alle i elevgruppa, og ikke bare de i nærmeste vennegruppe.

Kontakt med elevene og hjemmet

For å få til opplæring når elevene er hjemme, er det avgjørende med god kommunikasjon mellom skoler, elev og foresatte. Noen av barna er selvgående og følger undervisningsopplegget som læreren har gitt dem. Andre trenger mer oppfølging.

De foresatte kan bidra til å lette situasjonen for eleven på ulike måter. Litt variasjon i et opplegg fra skolen kan gjøre stor forskjell. En pause med aktivitet ute eller inne selv om det ikke står på planen, kan gjøre en stor forskjell for konsentrasjonen. Husk at dette er vurderinger lærere også gjør i en skolehverdag. Oppgaver er ofte et utgangspunkt for læring, og lærere vil tilpasse dem til ulike behov i et klasserom. Dette er mer utfordrende når man ikke er der hvor elevene er.

Forklar elevene hvordan undervisningen er organisert. Elevene kan ha nyttige innspill. Prøv å finne gode løsninger som gjøre det enkelt for elever og foreldre å komme med innspill og be om hjelp.

En liten video-hilsen fra læreren kan også være fint.

Ta hensyn til at det kan være kapasitetsproblemer. Det kan også være greit å bare delta med lyd og chat. Noen elever kan være i en situasjon der de ikke ønsker å dele bilder fra hjemmet.

Læringsmiljø

Skolene har fortsatt et ansvar for det psykososiale læringsmiljøet til elevene når de får opplæring hjemme. Samtidig er det klart at skolene ikke har samme muligheter til å påvirke miljøet. Reglene i kapittel 9 A om det psykososiale miljøet gjelder også når elevene får opplæring hjemme.

Skolen kan for eksempel påvirke miljøet mellom elever og mellom lærer og elev på de digitale plattformene som brukes i opplæringen. Det vil være vanskeligere å oppdage negative forhold mellom elevene når læreren ikke er fysisk sammen med elevene. Skolen har heller ikke samme mulighet til å påvirke elevens hjemmemiljø.

Hvis en elev ikke har det trygt og godt, har skolen en plikt til å følge opp. Skolene har derfor også plikt til å forsøke å hjelpe eleven dersom det er forhold i hjemmet eller mellom elevene som gjør at eleven ikke har det bra.

Videre har elever og foreldre samme mulighet til å melde en sak til statsforvalteren dersom eleven ikke har det trygt og godt i læringssituasjonen.

Råd til skoleeier

Skolen har ansvar for at alle barn og unge har gode rammer for læring og utvikling. Gjør en vurdering av hvordan barn og unge har det nå. Hvis en elev ikke har godt nok utbytte av skolearbeidet hjemme, bør læreren varsle rektor og drøfte hvilke tiltak som bør settes inn. Tiltak bør vurderes i samråd med foreldrene og eleven.

Ha dialog med skolene, følg med på hvilke behov og utfordringer de har og støtt dem i å finne løsninger.

Legg til rette for samarbeid og erfaringsdeling mellom skoler når det er til hjelp.

Ha dialog med skolene om hvordan de kan legge til rette for lærernes arbeidshverdag.

Ha dialog med skolene om hvordan de kan kommunisere med hjemmet.

